

UNA BREU HISTÒRIA DE XECMón

Era important, en aquests moments, fer una mica de memòria històrica de XECMón, acabar retornant als orígens que, segons Gaudí, és la font de tota originalitat. Aquesta missió es va confiar a **Miryam Navarro**, coordinadora de la xarxa, i **Pia Vilarrubias**, pedagoga i membre fundacional del projecte.

El recorregut de XECMón ha estat, en paraules de la seva coordinadora, un procés invisible amb resultats innegables. “Tot i que no vam ser els primers, ni sortosament serem els últims, perquè ja hi ha projectes que ens han agafat el relleu”. **“XECMón representa el compromís de múltiples agents per crear una innovadora taula mixta entre societat civil i administracions des d'on treballar l'EPD”**. En aquest procés, les jornades han esdevingut motor i punt d'inflexió per tal de conèixer-nos i treballar plegats (Jornades 2004), donar visibilitat i compartir la feina feta (Jornades 2006), aproximar-se a la realitat dels centres escolars i les onegés (Jornades 2008) o millorar la cultura de xarxa (Jornades 2010), fins arribar al 2011 amb molta feina feta i la necessitat de fer-ne una darrera valoració en aquesta jornada de tancament. “Una valoració més qualitativa que quantitativa de la xarxa com a punt de trobada entre escoles i onegés, un espai d'intercanvi de coneixement des d'on produir plegats documents de referència, compartir experiències i difondre recursos per treballar a l'aula, com la *Unitat de Programació de Comerç Just* que el Grup d'Avaluació de la xarxa presentarà més tard... Un espai des d'on, en definitiva, donar impuls a l'EPD”.

Pel camí s'han recollit molts fruits, tot i que també s'han hagut de salvar molts esculls, alguns dels quals han posat pals a les rodes de XECMón fins al final. **“L'excessiva burocratització, la manca d'agilitat per treballar directament amb els agents i la manca d'una autonomia de gestió per part d'aquests agents més enllà de la coordinació tècnica, la dependència del finançament públic i la falta d'autonomia com a entitat de la pròpia xarxa”**. Treballar des d'un format innovador (horitzontal, democràtic, interactiu) també ha estat un repte. “Relacionant-nos, primer de tot, amb el món més proper, amb els contextos i territoris de proximitat, des d'una cultura de xarxa, per construir

coneixement, intercanviar experiències o formar-nos d'una manera recíproca i generosa". Aquí Miryam Navarro va cedir la paraula a Pia Vilarrubias, no sense abans agrair l'oportunitat d'haver participat en el projecte de XECMón, portant-ne la coordinació tècnica des de març de 2004 fins a març de 2011. "Per tot allò que jo he donat al projecte i tot allò que el projecte m'ha donat a mi, i pel Tomàs i l'Helena, sense els quals no estaríem tancant-lo amb aquesta dignitat".

Pia Vilarrubias va venir decidida, textualment, *a fer d'àvia*: "jo he vingut a explicar amb tota llibertat, donat que ja estic jubilada i no haig de retre comptes a ningú, els orígens de XECMón tal com els vaig viure jo". En el seu record tot va començar en unes jornades de pau de l'IMEB, on Pia Vilarrubias treballava aleshores, a les quals es va convidar a gent de Colòmbia per conèixer com treballaven allà el tema de la pau. "La Miryam i jo vam fer tot un treball de recerca, trucant escola per escola, i en va sortir un bon planter que treballava temes de pau aquí, des de centres de dalt de la muntanya de Berga fins al casc antic de Barcelona". **D'aquella trobada, on també van participar onegés de desenvolupament i centres de recursos, en va sortir una exposició amb més de 50 experiències i un recull dels criteris que definien una bona pràctica d'educació per la pau. Aquest va ser l'embrió de XECMón.** Després, es va convidar a les institucions a participar en el projecte, constituint-se les dues comissions de treball de la xarxa: la comissió tècnica, formada per tècnics de les institucions membres, i la comissió pedagògica, integrada per professionals de l'educació.

Ja llavors, va recordar la ponent, planava la pregunta constructivista sobre "què és la cooperació", per no parlar de la "cooperació educativa", una discussió llargament sostinguda durant les reunions de la comissió tècnica de XECMón, de la qual Pia Vilarrubias en formava part. "No sabeu com ens vam barallar per consensuar-ne alguna cosa en un document que, encara ara, és força in-fumable". Hi ha hagut retrobaments més feliços, va afegir tot seguit, mentre preparava la seva intervenció tot navegant per la web de XECMón: "he vist com algunes ànimes han mantingut vius alguns d'aquells projectes i com s'han ampliat les possibilitats... Hi he trobat, a més, documents que orienten

